

Начало > Законодателство и съдебна практика > Национално законодателство

В областта на гражданското правосъдие текущите процедури и производства, започнали преди края на преходния период, ще продължат съгласно правото на ЕС. Въз основа на взаимно споразумение с Обединеното кралство порталът e-Justice ще поддържа информацията, свързана с Обединеното кралство, до края на 2022 г.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Swipe to change

английски

Национално законодателство

Настоящата страница ви предоставя информация за базите данни с юридическа и правна информация в Обединеното кралство, като се поставя акцент на правната система на Северна Ирландия.

Не съществува официален превод на езиковата версия, която разглеждате.

Тук ще намерите машинен превод на съдържанието. Моля, имайте предвид, че той се предоставя само с цел осигуряване на контекст. Собственикът на настоящата страница не носи никаква отговорност за качеството на този машинно преведен текст.

-----български-----испанскичешкидатскинемскиестонскигръцкифренскихърватскииталианскилатвийскилитовски
унгарскималтийскинидерландскиполскипортугалскирумънскисловашкисловенскифинскишведски

Източници на правото

Основните източници на правото в юрисдикцията на Северна Ирландия в Обединеното кралство са:

Първично законодателство под формата на законодателни актове на Парламента на Обединеното кралство (*United Kingdom Parliament*) и законодателни актове на Събранието на Северна Ирландия (*Northern Ireland Assembly*). Някои актове от първичното законодателство, отнасящо се за Северна Ирландия, се изготвят от суверена в рамките на Съвета (*Sovereign in Council*) като например кралски укази, утвърдени в рамките на Съвета (*Orders in Council*) (които са нормативни актове);

Правото на Европейския съюз;

Вторично законодателство (или подзаконовни актове) под формата на подзаконовни актове и подзаконовни правила на Северна Ирландия. Някои други подзаконовни актове могат да бъдат изготвени под формата на административни заповеди;

Общо право (*commonlaw*), развивано чрез съдебните решения.

Видове правни инструменти — описание

Първичното законодателство, или **законодателните актове на Парламента**, се приема от Парламента на Обединеното кралство в Лондон и може да се прилага на цялата територия или за която и да е част на Обединеното кралство. Наред с това Парламентът на Обединеното кралство е одобрил прехвърлянето на законодателни правомощия на децентрализираните парламенти и събрания, съгласно които те могат да приемат първично законодателство по ограничен брой теми, което се прилага в рамките на техните собствени юрисдикции. Друго първично законодателство под различни форми може да бъде утвърждавано от суверена по силата на изключителни права, например кралски укази, утвърдени в рамките на Съвета (*Orders in Council*), прокламации (*proclamations*), кралски заповеди (*royal warrants*), кралски указания (*royal instructions*), наредби (*regulations*) и отворени кралски грамоти (*letters patent*).

Вторичното законодателство се изготвя съгласно правомощията, предоставени със или съгласно закон на Нейно величество или от министър, ведомство (министерство), изпълнителен или друг орган или лице в Северна Ирландия. То се нарича също **делегирано, т.е. вторично, законодателство**, а законът, с който се прави оправомощаването, се нарича овластяващ, оправомощаващ или „основен“ закон. Вторичното законодателство може да бъде под различни наименования: например кралски указ, утвърден в рамките на Съвета, наредба или правилник, като те обобщено могат да се нарекат „подзаконовни инструменти“ или „подзаконовни правила“.

В Северна Ирландия законодателството включва закони (наричани „Act“ или „statute“), които може да са приети от Парламента на Обединеното кралство, Парламента на Северна Ирландия (през периода 1921-1972 г.) или Събранието на Северна Ирландия в Белфаст. В различни периоди делегираните правителства в Северна Ирландия са били разпуснати и голяма част от законодателството се е съдържало в „кралските укази, утвърдени в рамките на Съвета“, които технически погледнато представляват вторично законодателство, но се използват като първично законодателство. Законодателството в Северна Ирландия обхваща също така подзаконовни норми — вторично законодателство или подзаконовни актове — приети на основание на законодателен акт на Парламента на Обединеното кралство, кралски указ, утвърден в рамките на Съвета или законодателен акт на Събранието на Северна Ирландия.

Правото да се сключват **международни договори** от името на Обединеното кралство принадлежи на Короната (*the Crown*) — т.е. съгласно изключителните кралски прерогативи това право принадлежи на суверена, който действа по предложение на правителството на Обединеното кралство. Парламентът на Обединеното кралство няма официална роля при сключването на договорите, но когато определен договор изисква промяна в законодателството на Обединеното кралство или отпускането на държавни парични средства, парламентът гласува по този въпрос по обичайния начин. Всички договори на Европейския съюз изискват да бъде прието законодателство, за да могат да се прилагат в Обединеното кралство и поради тази причина подлежат на парламентарен контрол. Членове 20 — 25 от Закона за конституционна реформа и управление от 2010 г. (*Constitutional Reform and Governance Act*) влязоха в сила на 11 ноември 2010 г. и според тях международните договори може да бъдат ратифицирани само ако: а) Министър на Короната предварително е представил копие от договора на Парламента б) договорът е бил публикуван и в) е изтекъл срок от 21 дена, без някоя от двете камари на Парламента да е решила, че договорът не трябва да се ратифицира.

Йерархия на правните норми

Когато има противоречия между различните източници на правото, основното място за разрешаването им са съдилищата. Спорове относно тълкуването на законодателството също могат да бъдат решавани от съдилищата. Тъй като обаче в Обединеното кралство няма „писана конституция“, законодателен акт на парламента не може да бъде оспорен пред съда въз основа на твърдение, че е „противоконституционен“.

Според **конституционната доктрина за „парламентарен суверенитет“** Парламентът на Обединеното кралство е върховният законодателен орган, в

смисъл, че той може да приеме и отхвърли всеки закон и че никой друг орган не може да отмени или оспори валидността на законодателен акт на Парламента.

Доктрината за парламентарен суверенитет обаче е ограничена от членството на Обединеното кралство в Европейския съюз. По силата на Закона за Европейските общности от 1972 г. правото на Европейския съюз представлява част от правото на Северна Ирландия. Вътрешното законодателство трябва да бъде тълкувано така, че да е в съответствие с правото на Европейския съюз, когато това е възможно.

Законът за правата на човека от 1998 г., който въведе Европейската конвенция за защита на правата на човека в правото на Обединеното кралство, предоставя на съдилищата още едно правомощие, по силата на което могат да поставят под въпрос законодателните актове на парламента. Доколкото е възможно, вътрешното законодателство трябва да бъде тълкувано в съответствие с правата, заложи в Конвенцията.

Решенията на съдилищата, и по-специално на апелативните съдилища, играят важна роля за развитието на правото. От една страна в тях се дават авторитетни решения относно тълкуването на законодателството, а от друга — те са в **основата на общото право** (*common law*), което произтича от съдебните решения по предишни казуси (т.нар. съдебна практика). Общият принцип е, че съдилищата са обвързани от по-ранните решения, постановени от по-висшестоящи съдилища. По отношение на правото на Европейския съюз, Съдът на Европейския съюз е най-висшият орган. По-рано лордовете-съдии (*Law Lords*) в Камарата на лордовете (*House of Lords*) са изпълнявали функциите на Върховен съд на Обединеното кралство, но те бяха заменени от новия Върховен съд (*Supreme Court*), който беше създаден на 1 октомври 2009 г. Действащите лордове-съдии станаха първите съдии във Върховния съд, а старшият лорд-съдия бе назначен за негов председател.

Институционална рамка

Институции, компетентни за приемането на правни норми и за процеса на вземане на решения

Първичното законодателство се приема от **Парламента на Обединеното кралство** в Лондон. Преди едно **законодателно предложение** (наричано законопроект) да се превърне в законов акт на парламента, то трябва да бъде одобрено и от двете камари на парламента (*Houses of Parliament*): Камарата на общините (*House of Commons*) и Камарата на лордовете (*House of Lords*). В двете камари протичат следните етапи:

първо четене (официално представяне на законопроекта без разискване);

второ четене (общо разискване);

етап на разглеждане в комисиите (подробно разглеждане, разискване и изменения. В Камарата на общините този етап най-общо се провежда в комисия по обществени законопроекти);

етап на докладване (възможност за допълнителни изменения);

трето четене (последна възможност за разискване; изменения са възможни в Камарата на лордовете).

След като даден законопроект е бил разгледан и в двете камари, той се връща в първата камара (откъдето е започнало разглеждането), за да бъдат взети под внимание измененията на втората камара.

По окончателния текст трябва да има съгласие и от двете камари. Може да има няколко цикъла на размяна на проекта между двете камари, докато бъде постигнато съгласие по всяка дума в законопроекта. След като бъде постигнато такова, законопроектът може да бъде предложен за кралско одобрение (*Royal Assent*).

В **Събранието на Северна Ирландия** протича подобна процедура (включваща внасяне на законопроект, разглеждане, разискване и гласуване), въпреки че в него има само една камара. Законопроекти могат да се изготвят от министри, комисии и индивидуални членове на Събранието, които ги представят на председателя на Събранието (*the Speaker*) за разглеждане в пленарно заседание. Ако председателят се убеди, че предложенията попадат в компетентността на Събранието, законопроектът се внася и разисква в камарата. Следващият етап е разпределяне на законопроекта към съответната законодателна комисия за подробното му разглеждане. Комисията докладва за работата си на Събранието, като дава възможност на членовете подробно да проучат законопроекта и да предложат изменения към него. След това той се разглежда отново от Събранието и се провежда заключително гласуване.

Когато даден законопроект е минал през всички етапи в Парламента на Обединеното кралство или Събранието на Северна Ирландия, той се изпраща на суверена за кралско одобрение, след което се превръща в **закон**.

Първичното законодателство може по принцип да бъде **изменяно или отменяно** само от ново първично законодателство. Има обаче изключения, при които определени изменения и отменения могат да бъдат направени чрез подзаконов акт — когато с тях се изпълняват или въвеждат задължения според правото на ЕС или се въвежда законодателна реформа, която намалява или отстранява регулаторни тежести. Такива разпоредби обаче трябва да бъдат одобрени с утвърдителна резолюция от двете камари на Парламента преди да бъдат приети.

Първичното законодателство влиза в сила съгласно **разпоредбите за влизане в сила**, посочени в съответния закон или мярка. В закона или мярката може да се посочи конкретна дата на влизане в сила. То може да настъпи в момента на получаване на кралското одобрение, на конкретна дата (обикновено най-малко два месеца след кралското одобрение) или на дата, която ще бъде посочена от даден министър или министерство чрез разпореждане за влизане в сила (подзаконов акт). За различните разпоредби на даден закон могат да бъдат определени различни дати.

Датата на влизане в сила на всеки вторичен законодателен акт обикновено се посочва в самия него. По изключение, датата на влизане в сила може да бъде обявена с публикуването на съобщение в държавните вестници (*London Gazette* или *Belfast Gazette*).

Бази данни с правна информация

Съществуват няколко бази данни с правна информация.

Уебсайтът със законодателството на Обединеното кралство съдържа пълните текстове на **цялото първично законодателство**, прието от Парламента на Обединеното кралство, Шотландския парламент (*Scottish Parliament*), Събранието на Северна Ирландия и Националното събрание на Уелс (*National Assembly for Wales*), заедно с цялото вторично законодателство, което е в сила за Обединеното кралство като цяло или за части от Обединеното кралство. Достъпът до информацията е безплатен.

Преразгледаното първично законодателство, приложимо във всички части на Обединеното кралство от 1235 г. до днес, може също да бъде намерено на **уебсайта със законодателството на Обединеното кралство**.

Връзки по темата

Уебсайт със законодателството на Обединеното кралство

Последна актуализация: 28/08/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.